

Szabó Miklós – Kriveczky Béla –
Czajlik Zoltán

**Késő vaskori település
Sajópetri határában
(Sajópetri, Hosszú-dűlő)
(Borsod-Abaúj-Zemplén megye)**

A késő vaskori település felfedezése az M3-as autópálya miskolci leágazásának (M30-as autót) nyomvonalán, a 18,6 – 19,1 kilométerszelvények között, 1995-re nyúlik vissza. A miskolci Herman Ottó Múzeum kutatója, Lovász Emese egy nagy avar temető (Sajópetri, Hosszú-rét¹) feltárása közben bukkant a lelőhelyre (1. kép), s kezdte meg feltárását, amely 1996 óta a magyar-francia régészeti együttműködés keretében folytatódik.²

A 46/A jelzésű ásatási terület a Sajó és a Hejő közös hordalékkúpján, egy fosszilizálódott meander-roncs keleti/délkeleti szélén emelkedő enyhe kiemelkedésen található (1–2. kép). Altalaja homokból és kavicsból áll, amelyet egyenlőtlen vastagságú barna termőföld takar. A mezőgazdasági művelés miatt az egykori járósíntek általában elpusztultak, ezért a feltárás lényegében csak negatív struktúrákat (cölöplyuk, gödör, árok, „házaljat”) hozott napvilágra. Az 1995–96-ban kiásott 13 épület elhelyezkedése különösebb szabályszerűséget nem mutat, mindazonáltal csoportjaik beépítetlen térséget vettek körül. Különböző funkciójú gödrök főként tőlük nyugatra kerültek elő, míg a délkeleten felfedezett edényégető kemence a település periferiájához tartozik.³ Az 1998-as ásatási kampány a település északi, illetve északkeleti irányú kiterjedését igyekezett tisztázni, s az északi határt egy árok formájában megtalálni vélte. (Ez később tévesnek bizonyult.) További négy épület és néhány gödör mellett egy 4×2,8m-es, lábakon álló magtár cölöplyukait is feltártuk.⁴

A lelőhely gyorsan ismertté vált a nemzetközi kutatás számára,⁵ s jelentőségét az is tükrözi, hogy anyaga a Magyar Nemzeti Múzeum új régészeti kiállításán szerepel.⁶ Feltárásának folytatását 2002-től az OTKA „tudományos iskolák” programja által megítélt támogatás,⁷ valamint az árvízvédelmi munkák keretében zajló gátépítéshez kapcsolódó leletmentés tette lehetővé (3. kép).

Az 1998-as ÉNy–DK-i irányú szelvényhez csatlakozva, északkelet felé 6400 m²-nyi felületet tártunk fel.

Miklós Szabó – Béla Kriveczky –
Zoltán Czajlik

**Late Iron Age settlement at the
outskirts of Sajópetri
(Sajópetri, Hosszú-dűlő)
(Borsod-Abaúj-Zemplén county)**

The discovery of the Late Iron Age settlement at the Miskolc exit of motorway M3 between kilometre sections 18.6 – 19.1 (route M30) dates back to 1995. Emese Lovász from the Herman Ottó Museum, Miskolc found a large Avar cemetery (Sajópetri Hosszú-rét¹) at the site (Fig. 1) and started its excavation, which has been continued since 1996 within the frames of a Hungarian-French co-operation.²

The excavation site no. 46/A can be found on the alluvial cone of the Sajó and the Hejő, on a gentle elevation at the eastern, south-eastern edge of the fossilised meander remains (Figs. 1-2). Its substratum is sand and gravel covered by a brown soil in an uneven thickness. Agricultural activity mostly destroyed the one-time floor levels, so the excavation could actually unearth only negative structures (postholes, pits, trenches, and house foundations). The distribution of the 13 buildings uncovered in 1995–96 did not show any special regularity, although their clusters surrounded a vacant area. Pits of diverse functions were found first of all west of them, while the pottery kiln discovered in the north-east belonged to the periphery of the settlement.³ The excavations of 1998 intended to clarify the northern and north-eastern extent of the settlement and seemed to find the northern border in the form of a trench. (This later proved to be false.) Beside four more buildings and a few pits, the postholes of a 4 m × 2.8 m large granary, which had stood on posts, was found.⁴

The site soon became known to the international research,⁵ and its significance is reflected in the circumstance that it was included in the new archaeological exhibition of the Hungarian National Museum.⁶ The continuation of the excavation was secured from 2002 by a grant provided by the “scientific schools” project of the OTKA⁷, and the rescue excavation connected with a dam construction carried out within the frames of flood control operations. (Fig. 3)

We unearthed a territory of 6400 m² adjoining the NW-SE directed cuttings of the 1998 season. We found

1 Lovász 1997
2 Vö. RAPPORT 1996; SZABÓ 1998; SZABÓ 2000
3 RAPPORT 1996, 163–170; SZABÓ – GUILLAUMET – KRIVECZKY 1997, 81.
4 RAPPORT 1998, 28–34, 2. kép
5 vö. SZABÓ 1998 és 1999
6 SZABÓ 2002, 76–78.
7 TS040893, vö. OTKA 2002, 9.

1 Lovász 1997
2 Comp. RAPPORT 1996; SZABÓ 1998; SZABÓ 2000
3 RAPPORT 1996, 163–170; SZABÓ – GUILLAUMET – KRIVECZKY 1997, 81.
4 RAPPORT 1998, 28–34, Fig. 2
5 Comp. SZABÓ 1998 and 1999
6 SZABÓ 2002, 76–78.
7 TS040893, comp. OTKA 2002, 9.

Megtaláltuk a már említett árok⁸ folytatását (46.A./02.5.), amely mintegy 34 m után, lényegében derékszögben, É-D irányban fordul el. Lehetséges, hogy a 02.5A-5B cölöplyukpár az elkerített rész északi bejáratához tartozik. Az árokrendszeren belül 4 földbe mélyített házalzat került elő (46.A./02.1, 2, 93 és 105), a 93-as számú struktúrán belül pedig két edényégető kemencét tártunk fel (4. kép). A térség északkeleti sarkában 2 további, hasonló funkciójú, közös munkagödörhöz (02.37) szervezett kemencére (02.36; 02.40), közvetlenül mellettük pedig egy harmadikra (02.38.) bukkantunk, amelynek külön munkagödre van (02.39.). Mindezek alapján nem tűnik elhamarkodottnak az a munkahipotézis, miszerint a körülkerített zóna fazekasnegyednek minősíthető. Magyarázatra vár azonban a vassalak jelenléte a 103-as objektumban, továbbá a fentebb említett, 1996-ban feltárt, lényegesen délebbre fekvő fazekaskemence esetleges összefüggése az előbbiekkkel.

Az árokkal körülvett területtől É-ra és ÉK-re hat földbe mélyített házalzat (46.A./02.31, 44, 74, 95, 106, 110, 111) került elő, amelyek különösebb szabályszerűség nélkül, beépítetlen, pontosabban gödrökkel „beborított” tér körül helyezkednek el. Az utóbbiak közül a nagyjából centrális 02.33-as számú gödör egy, valószínűleg votív rendeltetésű leletegyüttest tartalmazott: örlőkőre dörzskövet és több vaseszközt (ollók, balta, ácskapocs) helyeztek (5. kép, 8. kép). Ettől északnyugatra, a 02.65-ös gödörből teljes birkacsontváz, kissé délnyugatabbra, a 02.82-es gödörből szarvasagancs került napvilágra. Az épületek közül háromból (46.A./ 02.95, 106, 110) származik ipari tevékenységre utaló vassalak. Említést érdemel még a térség ÉK-i sarkában kibontott kút (46.A./02.104.). A 02.95-ös számú ház kiemelkedő lelete egy maszkos üveggyöngy.

A 46.A szektor jelenlegi É-i határától mintegy 250 m-re, a fentebb említett avar lelőhely, Sajópetri – Hosszúrét⁹ déli részén (46.B) sűrűn épített La Tène-kori házak kerültek elő (6. kép). Ez a kiemelkedés a 46.A lelőhellyel lényegében azonos szinten van, s azzal keskeny „földnyelv” köti össze; ez a zóna egyelőre nincs átkutatva. A 18 épület (46.B/02.11-14, 16-20, 22-24, 26-31. a „domb” déli oldalán, mintegy 1000 m²-nyi területen helyezkedik el; elrendezésük szabályszerűséget nem mutat. Közöttük eddig mindössze 3 gödör került elő (46.B/02.15, 21, 25); a 02.21. számúból LTB2 típusú vaskardhüvely, pajzsdudor és vassalak származik. Az utóbbi a 46.B/02.12., a 02.18., a 20., a 23. és a 02.29. épületekből is napvilágra jött. Említést érdemel még a 46.B/02.26. ház üvegkarperec-lelete. Szemben a 46.A lelőhely „negatív struktúráival”, ebben a zónában az épületekben több esetben tűzhely (l. lentebb) és a padló is (02.18. és 20. objektum) megmaradt, sőt a 02.20. ház leégett tetőszerkezetének elemeit is azonosítani lehetett.

the continuation of the above-mentioned trench⁸ (46.A./02.5.), which turned to a N-S direction at a right angle after 34 m. The pair of posts nos. 02.5A-5B could belong to the northern entrance of the enclosed area. The foundations of 4 semi-subterranean houses were found enclosed by the trench system (46.A./02.1, 2, 93 és 105), while feature no. 93 contained two pottery kilns (Fig. 4). In the north-eastern corner of the area we discovered two more kilns of the same function (02.36; 02.40), which shared the same work-pit (02.37), and a third one was found just beside them (02.38.) with a separate work-pit (02.39). Thus we think that the interpretation of the enclosed area as a pottery district is an acceptable working hypothesis. Nevertheless, the presence of iron slag in feature no. 103 and the connection of the above-mentioned pottery kiln found significantly farther to the south in 1996 with these features needs to be explained.

Six semi-subterranean houses (46.A/02.31, 44, 74, 95, 106, 110, 111) were found N and NE of the territory enclosed by the trenches. They were scattered without any system around a vacant area, that is an area “covered” by pits. The approximately centrally located pit no. 02.33 contained a find unit that probably had a votive function. A rubbing stone and a few iron tools (pairs of scissors, knives and a spearhead) were placed on a quern (Fig. 5). NW of it, the entire skeleton of a sheep was recovered from pit no. 02.65, while pit no. 02.82 somewhat farther to the south-west contained a red deer antler. Three of the buildings (46.A/ 02.95, 106, 110) yielded iron slag implying industrial activity. A well (46.A/02.104.) uncovered in the NE corner of the area can also be mentioned. The most important find of house no. 02.95 was a masked glass bead.

Closely built houses of the La Tène period were found in the southern part of the above-mentioned Avar site of Sajópetri, Hosszúrét⁹ (46.B) about 250 m from the actual northern border of sector 46.A (Fig. 6). This elevation is actually on the same altitude as site no. 46.A and a narrow “land-bridge” connects the two. This zone has not yet been investigated. The 18 buildings (46.B/02.11-14, 16-20, 22-24, 26-31) were distributed without any system on a territory of about 1000 m² on the southern side of the knoll. Only 3 pits were found beside them (46.B/02.15, 21, 25). Pit no. 02.21 contained the sheath of an iron sword of LTB2 type, the cone of a shield and iron slag. Fragments of the latter one were found in buildings 46.B/02.12, 02.18, 20, 23 and 02.29. A glass bracelet is worth mentioning from house no. 46.B/02.26. Unlike at site 46.A where negative features could be unearthed, ovens (see below) and floors (features no. 02.18 and 20) were also preserved in the houses of this zone, and even the elements of the burnt-

8 RAPPORT 1998, 30-1, 1. kép, 98.1.

9 LOVÁSZ 1997

8 RAPPORT 1998, 30-1, fig. 1, 98.1

9 LOVÁSZ 1997

Mindezek alapján a Sajópetriben illetve Polgáron eddig rekonstruált háztípus konkrét esetekben módosításra szorul. A korábbi elképzelés szerint¹⁰ a földbe mélyített épülethez tartozó sátoztető, amelyet két faoszlopra ácsolt gerincszellemen tartott, kívül kétoldalt az egykori felszínre támaszkodott. Ezzel szemben, a 46.B/02.13., 14. és 17. számú strukturákban a sarokban megmaradt tűzhely elhelyezéséből kiindulva felmenő falakkal kell számolni (7. kép). Más kérdés, hogy az utóbbiak anyagára vonatkozóan támpontunk egyelőre nincs.

1995–1996-ban nagy területen (kb. 40×30m) egybefüggően, illetve két nagyobb gödörben (95.5, 96.19) könnyű, szilikátos salakot tártunk fel. Ugyancsak a 46.A lelőhelyen a 96.18-as épületben és a 95.53-as gödörben halomba gyűjtött karbonátos kőzet került napvilágra, amelynek alapján¹¹ vaskohászati tevékenységre következtettünk.¹² 2002 e tekintetben jelentős előrelépést hozott. A 46.B lelőhely épületeiben (lásd fent) nemcsak nagy mennyiségű, nehéz vassalak őrződött meg, hanem – az anyagvizsgálatok tanúsága szerint – egy olyan salaktípus is, ami a szilikátos és a fémes fázis közötti átmenetet képviseli, vagyis az egész jelenségkör egységes értelmezését teszi lehetővé. Az érckohósítás során, magas hőmérsékleten képződött fémes fázis és a hozzá kívülről kapcsolódó, a tüzelőtértől távolabbi, tehát alacsonyabb hőmérsékletű zónából származó szilikátos fázis azonosítása a Kárpát-medence belső területeinek hasonló korú kelta településeinek egyedülálló. Döntő bizonyítékot szolgáltat arra, hogy a Sajópetri lelőhelyen „ipari méretű” érckohósítás folyt. Az ELTE Ásványtani Tanszékén, Molnár Ferenc vezetésével elvégzett vizsgálatok másik fontos tanulsága, hogy a salakokban a Ca-tartalmú ásványok is kimutathatók, vagyis a korábbi és a 2002-es ásatások során is feltárt karbonátos kőzet feltehetően salakképző adalékként került felhasználásra.

Amint fentebb láttuk, egyre több lelet utal arra, hogy a település nemcsak a vasművesség, hanem a kerámiaművesség központja is volt. Az 1996-ban kiásott kemencéhez¹³ egész fazekastelep „csatlakozik”, amelyet a település többi részétől árok (feltehetően kerítéssel) választott el. Ez a jelenség az oppidumok korát megelőző La Tène-kelta településszerkezet tekintetében egyelőre egyedülállóan fontos támpontot jelent.

Amint a korábbi közleményekben már bemutattuk, Sajópetri késő vaskori település házaiból és gödreiből a La Tène kelta kerámia mellett, nagy számban, attól eltérő, elsősorban kézzel formált edények is előkerültek, amelyeket a kutatás hagyományosan az alföldi, ún. szkíta kultúra körébe utal.¹⁴ Technikai kritériumok alapján

down roof construction of house no. 02.20 could be identified.

Accordingly, the house type reconstructed so far from Sajópetri and Polgár needs to be modified in certain cases. In the sense of a former concept,¹⁰ the saddle roof of the semi-subterranean house was supported by a purlin propped by two posts and the two sides rested on the ground. At the same time, the place of the oven in constructions 46.B/02.13, 14 and 17 suggests that there were vertical walls (Fig. 7). It is another problem that we do not have any evidence of their raw material.

In 1995–96, light silicate slag was uncovered on a large coherent surface (about 40 m × 30 m) and in two larger pits (95.5, 96.19). Heaps of carboniferous rock came to light also at site 46.A in building no. 96.18 and in pit no. 95.53,¹¹ which implied iron metallurgical activity.¹² Year 2002 brought a significant advance in this respect. Not only a large quantity of iron slag were preserved in the buildings of site no. 46.B (see above), but, as it was proved by the instrumental analyses, also a slag type that represents a transition between the silicate and the metal phases, and thus affords the interpretation of the phenomena in their complexity. The identification of the metal phase developing on a high temperature during ore smelting and of the silicate phase coming from the adjoining zone farther from the firing space, that is a zone of a lower temperature, is unique in the Celtic settlements of a similar age in the interior territories of the Carpathian Basin. It is a decisive proof that ore smelting of “industrial dimensions” was pursued at the Sajópetri site. Another important conclusion of the analyses made in the Department of Mineralogy of the Eötvös Loránd University under Ferenc Molnár’s direction was that minerals of Ca-content could be demonstrated in the slags. It means that the carboniferous rock pieces uncovered also in 2002 were probably used as slag developing additives.

As we could see above, more and more finds suggest that the settlement functioned as a metallurgical and pottery centre. An entire pottery “joined” the kiln uncovered in 1996,¹³ which was divided from the rest of the settlement by a trench (probably with a fence). This phenomenon appears to be an unprecedented and important evidence from the respect of La Tène – Celtic settlement structures preceding the period of oppidi.

As it has already been described in former reports, the houses and pits of the Late Iron Age settlement of Sajópetri yielded not only La Tène Celtic pottery but also many different, first of all hand-thrown vessels, which are traditionally affiliated to the so-called Scythian culture of the Alföld.¹⁴ Based on technical criteria, the

10 SZABÓ – GUILLAUMET – KRIVÉCZKY 1997, 87–88, 81. kép

11 SZABÓ – GUILLAUMET – KRIVÉCZKY 1997, 82, 73. kép

12 CZAJLIK 2000, 72–74.

13 SZABÓ – GUILLAUMET – KRIVÉCZKY 1997, 82–3, 74. kép

14 SZABÓ – GUILLAUMET – KRIVÉCZKY 1997, 83 és 183, XII/21–28. sz.; RAPPORT 1999, 23 skk.

10 SZABÓ – GUILLAUMET – KRIVÉCZKY 1997, 87–88, fig. 81

11 SZABÓ – GUILLAUMET – KRIVÉCZKY 1997, 82, fig. 73

12 CZAJLIK 2000, 72–74.

13 SZABÓ – GUILLAUMET – KRIVÉCZKY 1997, 82–3, fig. 74

14 SZABÓ – GUILLAUMET – KRIVÉCZKY 1997, 83 and 183, no. XII/21–28.; RAPPORT 1999, 23.

a kerámiaanyag az egész településre érvényes módon a következő alapkategóriákra osztható fel¹⁵:

- általában besimított, vagy polírozott felületű, világos, szürke, vagy sötét („füstös”) színű, korongolt, finom kerámia;
- kézi korongon készült, középfinom házi kerámia, világos, illetve sötét felületű, vagy erős grafittartalmú, gyakran seprűs díszítésű kivitelben;
- korongolatlan, világos, vagy sötét színű, változatos felületkezelésű (simított, fényezett, kapart stb.)

A harmadik, azaz az utolsó kategória egyértelműen a „szkíta” hagyományt képviseli, ugyanakkor azonban az azonos gyökerű edényformák közül a füles bögrék és a behúzott peremű tálak korongolt kivitelben is készültek.¹⁶ Az eddig elvégzett statisztikai elemzések szerint a települést kétségtelenül a La Tène kelta kerámia dominanciája jellemzi. Vannak azonban olyan struktúrák (pl. 46.A, 98.9. ház), amelyek leletei között a korongolatlan edénytöredékek feltűnő többségben vannak.¹⁷ Ez a jelenség nyilván a település teljes leletanyagának összefüggéseiben lesz majd értelmezhető.

A Sajópetriben feltárt, kronológiai szempontból „érzékeny” leletanyag – néhány késő Hallstatt-típustól eltekintve, amely a késő vaskori település előzményeire utalhat¹⁸ – a La Tène B2 és a La Tène C1 periódusra keltezhető.¹⁹

Végül a Sajópetri mellett feltárt kelta település már korábban felismert jelentőségét a 2002-es kampány leletei (kard és kardlanc, maszkos üveggyöngy²⁰) is aláhúzzák.

entire pottery material of the settlement can be grouped into the following main categories:¹⁵

- Light, grey, or dark (“smoky”), wheel-thrown, fine ceramics of usually smoothed or polished surfaces;
- Medium fine household ceramics made on a slow wheel. The surfaces are light or dark, sometimes with a high graphite content. They are often decorated by brooming;
- Light or dark hand-thrown ceramics of diverse surfaces (smoothed, polished, scraped etc.).

The third that is the last category certainly represents the “Scythian” tradition, although the handled cups and the bowls with inverted rims from among the vessel shapes of identical roots were made in wheel-thrown versions as well.¹⁶ The statistical analyses we have made so far indicate that the settlement is evidently characterised by the dominance of the ceramics of the La Tène period. There are, however, features (e.g. house no. 46.A, 98.9), in which the fragments of hand-thrown vessels obviously compose the majority of the finds.¹⁷ We will be able to interpret this phenomenon in the context of the entire find material of the settlement.

The part of the find material of Sajópetri that bears information of a chronological relevance, apart from a few late Hallstatt types pointing to the antecedents of the late Iron Age settlement,¹⁸ can be dated from the La Tène B2 and the La Tène C1 periods.¹⁹

Finally, the finds of the 2002 excavation season (sword and sword chain, masked glass bead²⁰) emphasise the formerly already recognised importance of the Celtic settlement unearthed at Sajópetri.

15 RAPPART 1999, 24.

16 SZABÓ – GUILLAUMET – KRIVÉCZKY 1997, 83 és 183; vö. HUNYADY 1942–44, 49 skk.

17 RAPPART 1999, 24, 9. kép

18 SZABÓ – GUILLAUMET – KRIVÉCZKY 1997, 83, 183, XII/13

19 Ibid., 83–4 és 89; RAPPART 1999, 23.

20 vö. SZABÓ – GUILLAUMET – KRIVÉCZKY 1997, 83 és 89.

15 RAPPART 1999, 24.

16 SZABÓ – GUILLAUMET – KRIVÉCZKY 1997, 83 and 183; comp. HUNYADY 1942–44, 49.

17 RAPPART 1999, 24, fig. 9

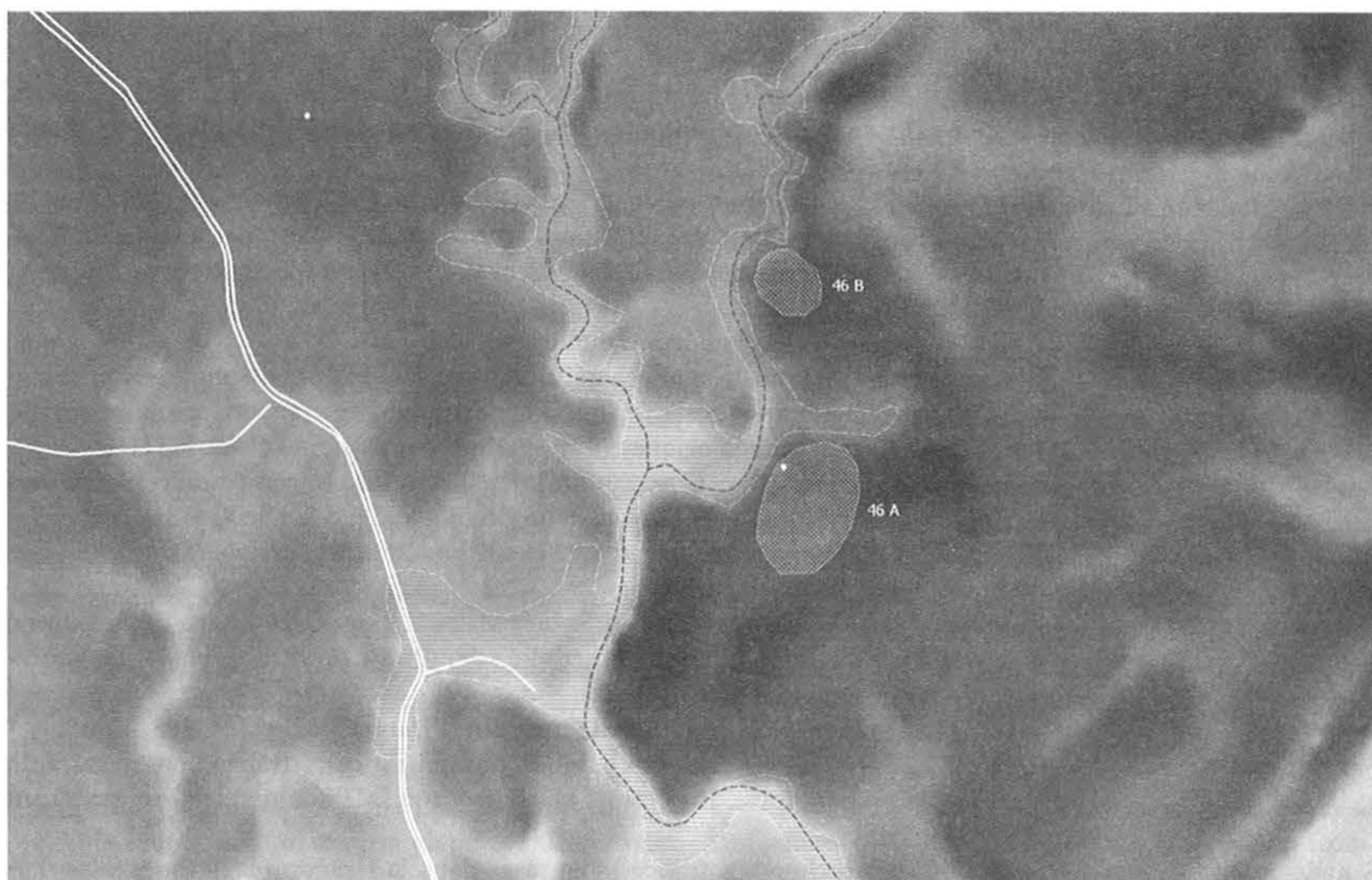
18 SZABÓ – GUILLAUMET – KRIVÉCZKY 1997, 83, 183, XII/13

19 Ibid., 83–84. and 89; RAPPART 1999, 23.

20 Comp. SZABÓ – GUILLAUMET – KRIVÉCZKY 1997, 83 and 89.

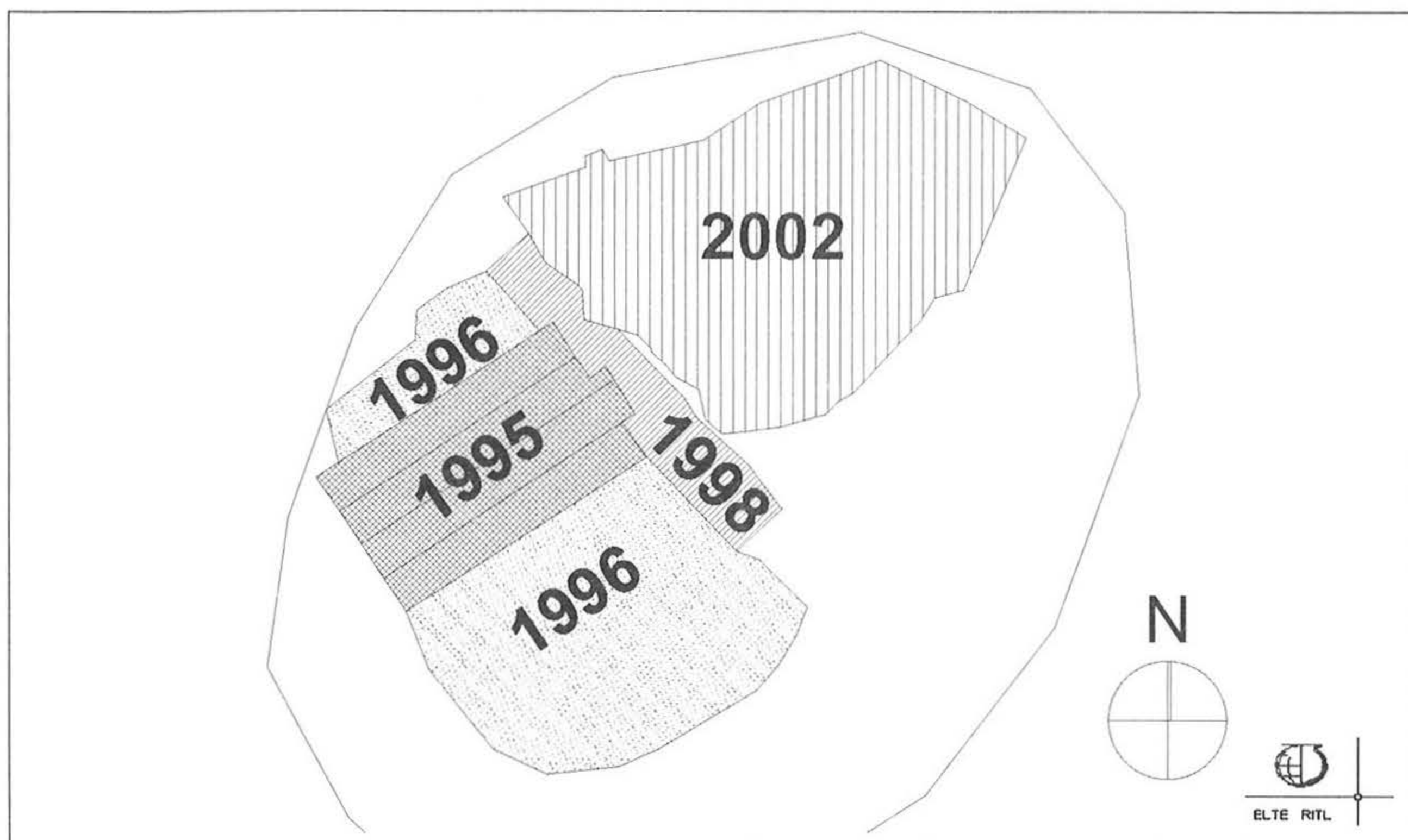
Irodalom • *References*

- CZAJLIK 2000 CZAJLIK, Z.: Activités métallurgiques à Velem-Szentvid et à Sajópetri. In: Guillaumet, J.-P. (éd.) Dix ans de coopération franco-hongroise en archéologie 1988–1998, Budapest, 2000, 67–76.
- HUNYADY 1942–44 HUNYADY I.: Kelták a Kárpát-medencében (Diss. Pann. II/18), Budapest, 1942–44.
- LOVÁSZ 1997 LOVÁSZ, E.: Sajópetri–Hosszúrét. In: Utak a múltba. Az M3-as autópálya régészeti leletmentései. – Path into the past. Rescue excavations on the M3 motorway. Budapest 1997, 132–136.
- OTKA 2002 OTKA Tudományos Iskola Fórum, Budapest, 2002.
- RAPPORT 1996 GUILLAUMET, J.-P., – BOULUD, S.: Recherches archéologiques franco-hongroises en Hongrie. L'occupation celtique de la Grande Plaine Hongroise. Rapport annuel d'activité scientifique (Centre archéologique européen du Mont Beuvray) 1996, 163–175.
- RAPPORT 1998 BARRAL, PH. – BOULUD, S., – GUILLAUMET, J.-P. – PETIT, CH.: L'occupation celtique dans la Grande Plaine Hongroise: la campagne de fouille 1998 sur le site de Sajópetri – Hosszú-dűlő, Rapport annuel d'activité scientifique (Centre archéologique européen du Mont Beuvray) 1998, 28–34.
- RAPPORT 1999 DAUBIGNEY, A. – GUILLAUMET, J.-P. – SZABÓ, M. et al.: La protohistoire de la Grande plaine hongroise. Rapport annuel d'activité scientifique (Centre archéologique européen du Mont Beuvray) 1999, 19–33.
- SZABÓ 1998 SZABÓ, M.: Les Celtes à la conquête de territoires. L'archéologue 36, 1998, 15–18.
- SZABÓ 1999 SZABÓ, M.: Scythes et Celtes: recherches protohistoriques franco-hongroises à la Grande plaine hongroise. In: Perrot, M., Pitavy (éd.), L'homme et la steppe, Dijon 1999, 143–150.
- SZABÓ 2000 SZABÓ, M.: Les recherches franco-hongroises dans la Grande plaine hongroise. Les sites de Polgár et Sajópetri. In : Guillaumet, J.-P. (éd.) Dix ans de coopération franco-hongroise en archéologie 1988–1998. Budapest, 2000, 59–66.
- SZABÓ 2002 SZABÓ M.: A kelták (Kr. e. 450 – Kr. születése körül) In: Kelet és Nyugat határán. A Magyar Nemzeti Múzeum régészeti kiállításának vezetője. Budapest, 2002, 76–87. (78–79 – Sajópetri)
- SZABÓ – GUILLAUMET – KRIVÉCZKY 1997 SZABÓ M. – GUILLAUMET, J.-P. – KRIVÉCZKY B.: Sajópetri–Hosszú-dűlő; Polgár–Király-érpart. In: Utak a múltba. Az M3-as autópálya régészeti leletmentései. – Path into the past. Rescue excavations on the M3 motorway. Budapest 1997, 81–90; 182–184.

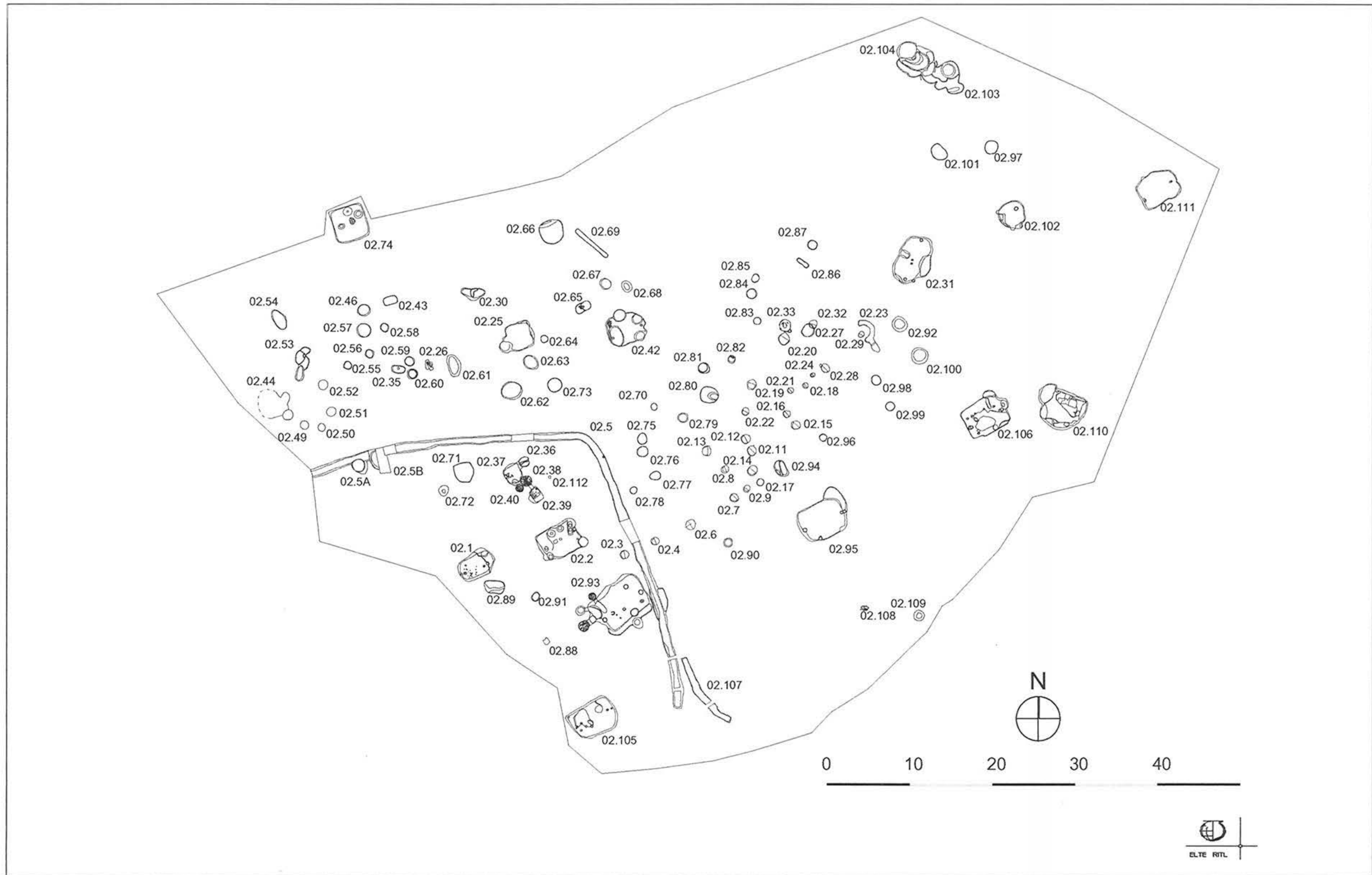
1. kép: Sajópetri, Hosszú-dűlő (46 A és 46 B lelőhelyek) topográfiai helyzete

Fig. 1: Sajópetri, Hosszú-dűlő (sites 46.A and 46.B), topographic position

2. kép: Sajópetri, Hosszú-dűlő (46 A lelőhely), az eddig feltárt területek

Fig. 2: Sajópetri, Hosszú-dűlő (site 46.A), the unearthened territories

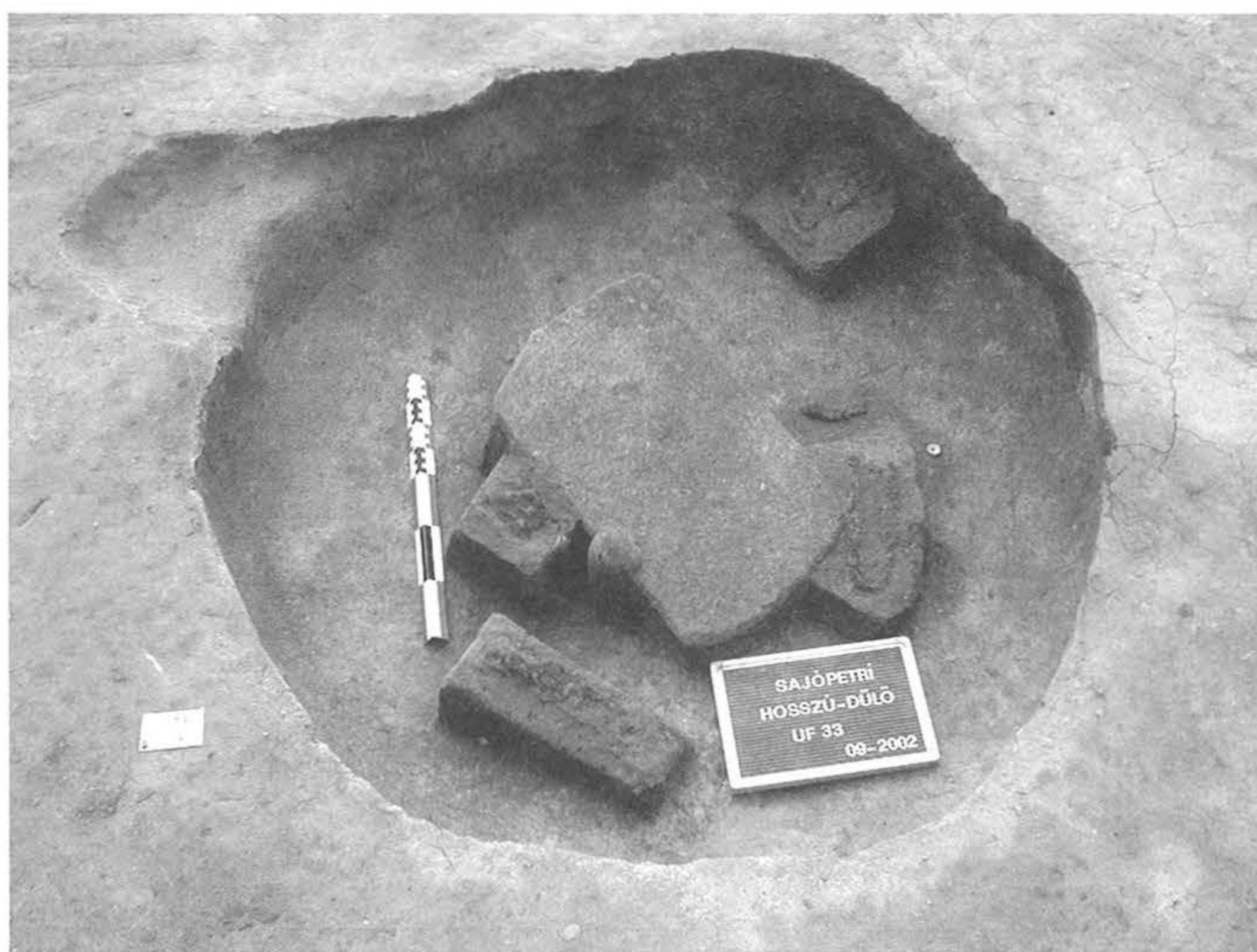

3. kép: Sajópetri, Hosszú-dűlő (46 A lelőhely), 2002. évi feltárások

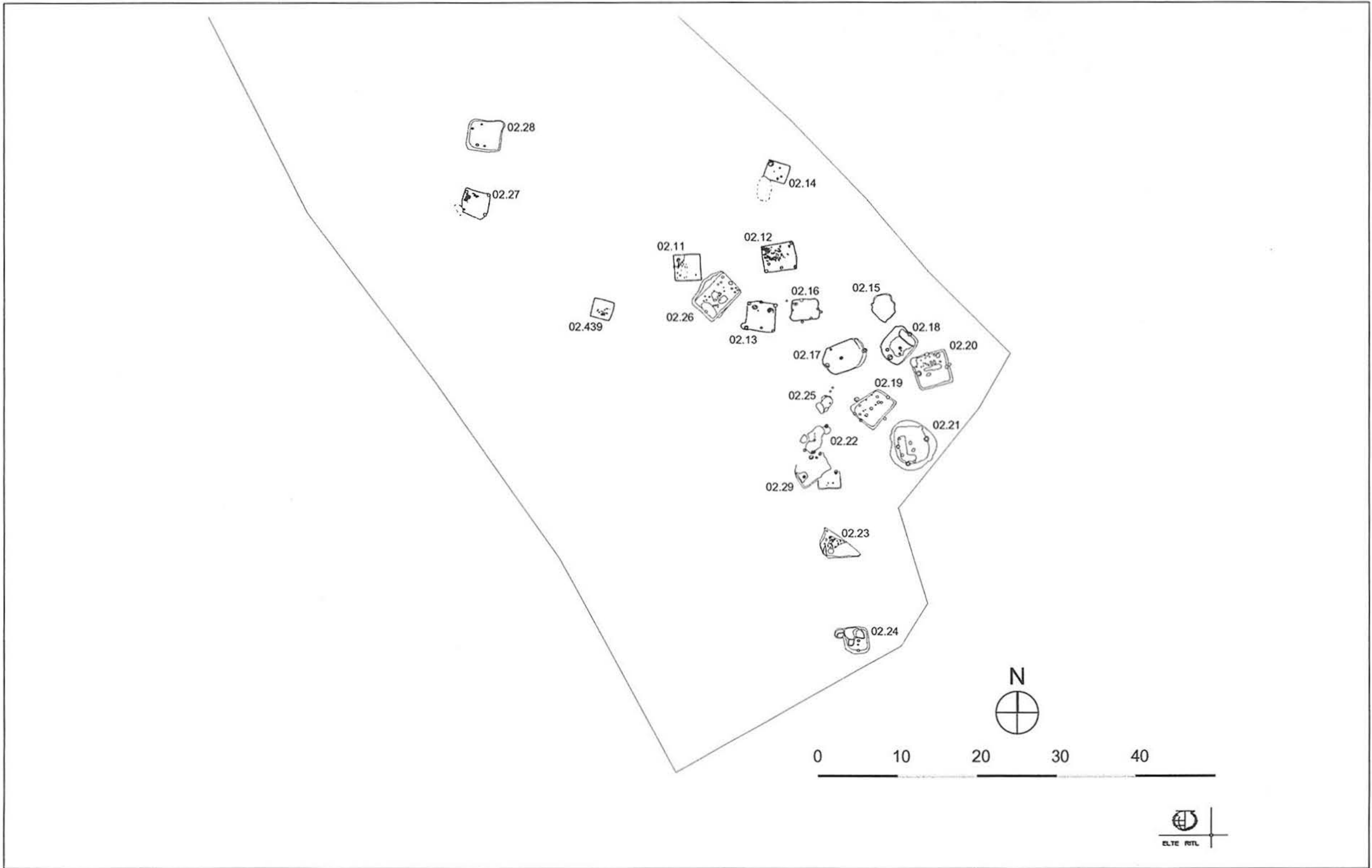
Fig. 3: Sajópetri, Hosszú-dűlő (site 46.A), excavation in 2002

4. kép: Sajópetri, Hosszú-dűlő (46 A lelőhely), edényégető kemence a 93-as számú épületben
Fig. 4: Sajópetri, Hosszú-dűlő (site 46.A), pottery kiln in building no. 93

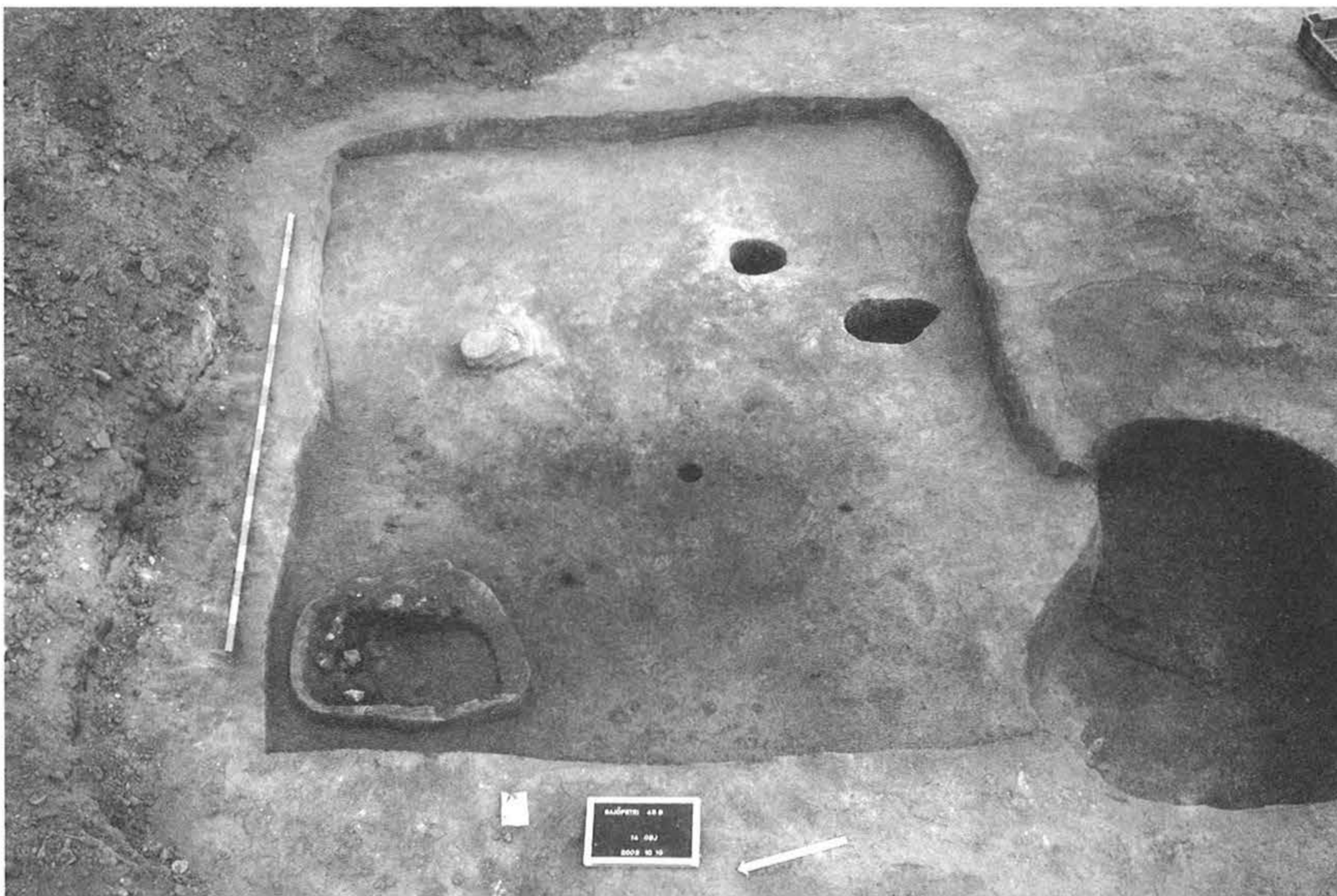

5. kép: Sajópetri, Hosszú-dűlő (46 A lelőhely), a 02.33-as számú gödör a votív leletegyüttessel
Fig. 5: Sajópetri, Hosszú-dűlő (site 46.A), pit no. 02.33 with the votive find assemblage

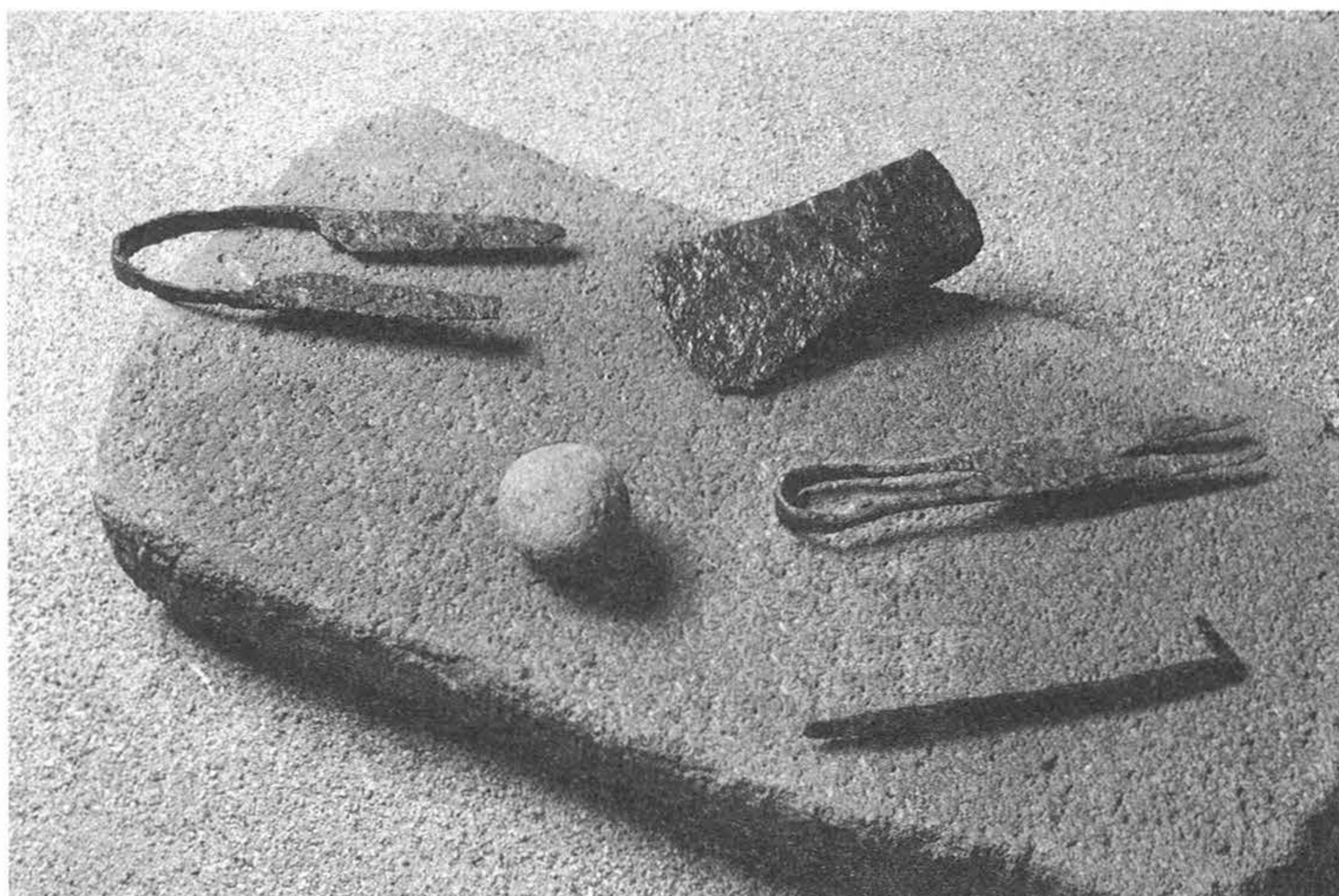

6. kép: Sajópetri, Hosszú-dűlő (46 B lelőhely), 2002. novemberi állapot

Fig. 6: Sajópetri, Hosszú-dűlő (site 46.B), situation in November 2002

7. kép: Sajópetri, Hosszú-dűlő (46 B lelőhely), a 14-es számú épület, északi sarkában tűzhellyel
Fig. 7: Sajópetri, Hosszú-dűlő (site 46.B), building no. 14 with the hearth in the northern corner

8. kép: Sajópetri, Hosszú-dűlő (46A lelőhely). a 02.33-as gödörből feltárt, valószínűleg votív rendeltetésű leletgyűttes restaurált darabjai. Antoine Mailet (Európai Régészeti Központ, Mont Beuvray) felvétele, 2003.

Fig. 8: Sajópetri, Hosszú-dűlő (site 46 A) Restored elements of the probably votive find assemblage unearthed in pit no. 02.33. Antoine Mailet's photo (European Archaeological Centre, Mont Beuvray), 2003.